

Atenció Integral a Dones Migrades

Qui som?

SURT es va crear l'any 1993 com a associació sense ànim de lucre a iniciativa d'un petit grup de dones que **compartien activitats, interessos i experiències**

SURT

Treballem per l'empoderament de les dones

per la seva autonomia i el seu lideratge. Ho fem facilitant processos que, des d'una visió integral, tenen en compte totes les seves dimensions:

- ✓ empoderament econòmic
- ✓ empoderament personal
- ✓ empoderament comunitari
- ✓ empoderament sociopolític i cultural

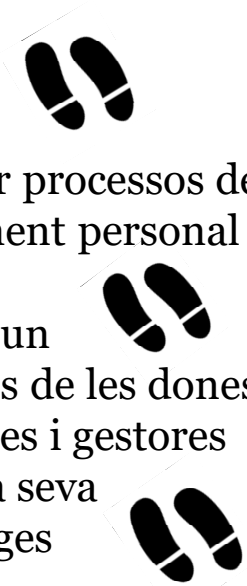

Econòmic

Promoure l'autonomia econòmica de les dones és l'objectiu central d'aquest eix de treball, que engloba els programes per millorar el perfil professional, per obrir camins de professionalització i inserció en el mercat de treball, formal i/o protegit, i per crear iniciatives d'emprenedoria social, autònoma o mercantil. També inclou els itineraris i programes de lluita contra la pobresa i la precarietat

Personal

L'objectiu central és facilitar processos de recuperació i desenvolupament personal i generar espais i eines per a l'empoderament, a través d'un enfortiment de les capacitats de les dones com a subjectes protagonistes i gestores dels seus processos vitals, la seva autonomia i els seus lideratges

Comunitari

L'eix d'empoderament comunitari també inclou les activitats i projectes dirigides a incloure col·lectius específics en la comunitat, així com programes d'empoderament comunitari de **grups específics**.

L'activitat d'aquest eix s'organitza, prioritàriament, de manera territorial, i promou el **treball en xarxa** i cooperatiu entre els diferents agents del territori.

Social i Cultural

L'objectiu d'aquest eix és generar pensament col·lectiu que ens faciliti la comprensió i el coneixement crític de l'entorn sociocultural en què actuem, identificar les causes i condicions de discriminació i exclusió de gènere i afirmar els drets, interessos i sabers de les dones.

Metodologia

Posem l'accent en desenvolupar les capacitats i recursos personals necessaris per donar solidesa al procés d'inserció que inicia cada dona, a partir de potenciar la seva capacitat d'autoaprenentatge i transferència al context laboral de les competències adquirides i desenvolupades en una multiplicitat d'àmbits d'aprenentatge.

En el nucli dels tres grans enfocaments que fonamenten i orienten l'activitat de SURT, es troba l'objectiu **d'empoderament**. És l'eix transversal que els articula i, alhora, la filosofia que impregna totes les metodologies de treball.

Empoderament significa augmentar l'autoritat i el poder de la persona sobre els recursos i les decisions que afecten a la seva vida. Defineix el procés a través del qual, les persones enforteixen les seves capacitats, el seu protagonisme i l'autonomia i autoritat, com a individu i com a grup social, per impulsar canvis i transformar les relacions de subordinació.

Eixos estratègics

L'acció de l'entitat es fonamenta en **tres perspectives bàsiques** que, travessades per l'eix del gènere, s'articulen i potencien entre si, focalitzant-se cap a l'objectiu central i comú a tots ells de l'apoderament de les dones, situant en el centre de tota acció a la dona com a subjecte del seu procés.

CONSTRUCTIVISME

Un enfocament constructivista que ens porta a orientar tota l'activitat socio-educativa com adquisició de capacitats a partir de les experiències de la persona i no com una retenció passiva de continguts disciplinaris.

COMPETÈNCIES

Un model centrat en el desenvolupament de competències que ens permet posar l'accent en el desenvolupament de les capacitats i recursos personals potenciant la capacitat d'autoaprenentatge i transferència de les competències adquirides i desenvolupades en tots els àmbits vitals .

DIVERSITAT

Una perspectiva intercultural entesa com el conjunt de relacions socials que posen en interacció els subjectes a partir del reconeixement recíproc de les diferències culturals i d'aproximació cultural a allò diferent, de diàleg i mediació que faciliti trobar espais comuns que no impliquin la renúncia a ser qui som i als propis valors.

Visió

Volem ser

una organització compromesa amb les dones en el seu esforç per construir una societat amb equitat de gènere, lliure de violències masclistes, en la que tots els treballs, remunerats i no remunerats, estiguin assumits al marge de les identitats de gènere, i en la que les tasques de sosteniment de la vida – tasques de cura- siguin una responsabilitat col·lectiva, visibles i re-valorades en tots els àmbits.

Volem ser

una entitat referent en l'acció transformadora dirigida a eradicar les discriminacions i les bretxes econòmiques, polítiques, socials i culturals que condicionen la vida de les dones, pel fet de ser-ho.

Ho volem fer

des de la participació activa, cooperadora i solidaria, per incidir, des de posicionaments feministes, en els processos de transformació polítics, socials i culturals.

Els programes de dones migrades no es centren únicament en la realització d'itineraris formativo-laborals, sinó que han d'oferir una resposta integral a les dones que hi participen.

Per aquest motiu, i d'acord amb l'estructura organitzativa de l'entitat, els programes s'inscriuen en un marc més ampli destinat a sostenir i acompanyar a les dones participants al llarg de tot el seu recorregut. Els programes estan emmarcats dins de **l'Àrea d'Empoderament Econòmic** de l'entitat i, concretament, dins del Servei d'Acompanyament a la Inserció Social i Laboral per a Dones Immigrades (**SADI**), projecte amb més de 17 anys d'experiència.

Servei d'Acompanyament a la Inserció Social i Laboral per a Dones Immigrades (SADI)

La intervenció dels programes emmarcats en el SADI van més enllà de les accions formatives, donant resposta a altres situacions que poden dificultar l'assistència i/o el compliment de l'itinerari.

Alguns exemples:

- ✓ Derivació a programes de suport social i/o ajudes econòmiques
- ✓ Servei d'assessorament legal
- ✓ Acompanyament en la realització de tràmits
- ✓ Acompanyament tutorial constant

Aquest fet garanteix una **menor taxa d'abandonament** i millora la vinculació de les dones participants al programa, especialment en el cas de dones en situació administrativa irregular, que per les seves característiques presenten majors dificultats d'inserció socio-laboral.

Les esferes vitals

Invisibilitat de la immigració femenina:

- ✓ Fruit d'una **imatge masculinitzada de la immigració**, que només mostra una visió parcial del procés migratori, que nega la diversitat de gèneres i minimitza la presència de les dones:
 - No es tenen en compte tots els motius que empenyen les dones a emigrar.
 - Sovint s'obvien en la majoria d'estudis moltes variables de gènere.

Possibles motius:

- ✓ **La vinculació de les migracions a motius econòmics:** té a veure amb la divisió tradicional de rols, subestimant l'activitat econòmica de les dones i entenent les migracions d'aquestes com a processos dependents dels homes i no amb entitat pròpia.
- ✓ **Pocs estudis migratoris que incorporin la perspectiva de gènere**

Causes i motius de les migracions femenines:

Desplaçaments per motius específics de les dones:

Alguns desplaçaments són específicament femenins i no es poden interpretar segons els models de migració masculina:

- ✓ Migracions econòmiques per l'assignació social de tasques diferents per raó de gènere.
- ✓ Fugida de la violència del propi país (de gènere, estructural, etc.)
- ✓ Migracions sota l'engany (captació per màfies, trata amb finalitat d'exploració sexual o laboral).

Desplaçaments per motius comuns a homes i dones:

- ✓ Raons econòmiques
- ✓ Raons polítiques
- ✓ Reagrupament familiar
- ✓ Projecte personal

El Dol migratori o Síndrome d'Ulisses

L'Anomenat **Síndrome d'Ulisses** fa referència a la pèrdua que pateixen les persones que marxen del seu país per anar a viure en un altre amb la intenció de millorar la seva situació de vida i/o la de la seva família.

Factors en joc:

- ✓ la família i les amistats (maternitat transnacional, cadenes globals de cura)
- ✓ la llengua, la cultura, les tradicions, la terra
- ✓ l'estatus
- ✓ el contacte amb el grup ètnic
- ✓ els riscos físics
- ✓ la identitat

El retorn és una nova migració.

Anàlisi de la Llei d'estrangeria des d'una perspectiva de gènere

- ✓ **Vincula la inserció laboral a l'adquisició de drets:** Això perjudica a les dones per que les feines a les que accedeixen estan feminitzades, amb baix salari, poc reconeixement, desregulades, provocant una situació de desigualtat en l'accés a recursos. Les dones que es dediquen a la prostitució, se'ls nega el caràcter laboral i se les victimitza o criminalitza.
- ✓ **Contempla el reagrupament familiar com a una via per adquirir drets:** Basat en el model Breadwinner i reduint a la dona en l'esfera privada i domèstica. La dona acaba assumint un paper de cuidadora.

Les dones migrades en situació d'irregularitat administrativa: les invisibilitzades

- ✓ La situació de irregularitat administrativa en la que es troben les dones que atensem, genera **situacions d'indefensió jurídica** al situar-les en una posició de privació de drets, que sovint acaba degenerant en situacions d'explotació laboral, de vulnerabilitat residencial i d'inseguretat jurídica.

Ponts per l'Acollida

Subvenció extraordinària atorgada per la Generalitat de Catalunya en el marc de la *Convocatòria de subvencions per a programes de suport a la lluita contra l'exclusió social i la desigualtat agreujada per la crisi social derivada de la COVID-19.*

La crisi social i sanitària derivada de la Covid-19

- ✓ El **context pandèmic actual** ha tingut un impacte social i econòmic generalitzat però que ha afectat especialment a les persones que es troben en situació d'irregularitat administrativa, les persones migrades i les dones.
- ✓ Les repercussions s'han donat en diverses dimensions:
 - La pèrdua de llocs de treball (dins l'economia informal o la formal, provocant el conseqüent risc d'una irregularitat sobrevinguda).
 - Situacions d'exclusió residencial per a la incapacitat d'assumir les despeses de lloguer.
 - La manca d'accés a prestacions econòmiques.
 - L'agreujament de les situacions de violència masclista en l'àmbit de la parella derivades de l'aïllament i la manca de xarxes de suport.
 - Major o total assumpció de les tasques de cures i de la llar.

La crisi social i sanitària derivada de la Covid-19

- ✓ Ha evidenciat i ha agreujat la persistència de les desigualtats socioeconòmiques que patien persones en situacions de major vulnerabilitat.
- ✓ Segons dades de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), les dones han estat les més afectades per la pandèmia.
- ✓ Esdevé prioritari posar el focus en el suport i protecció de les dones migrades, les quals estan sobre-representades a l'economia submergida, a més de suportar la major càrrega del treball no remunerat (OIT, 2020b).
- ✓ Especialment preocupant és i ha estat la situació de les dones en situació administrativa irregular i treballant, sense contracte, com a internes.
- ✓ La Covid-19 ha posat en manifest la crisi de cures

El programa Ponts per l'Acollida

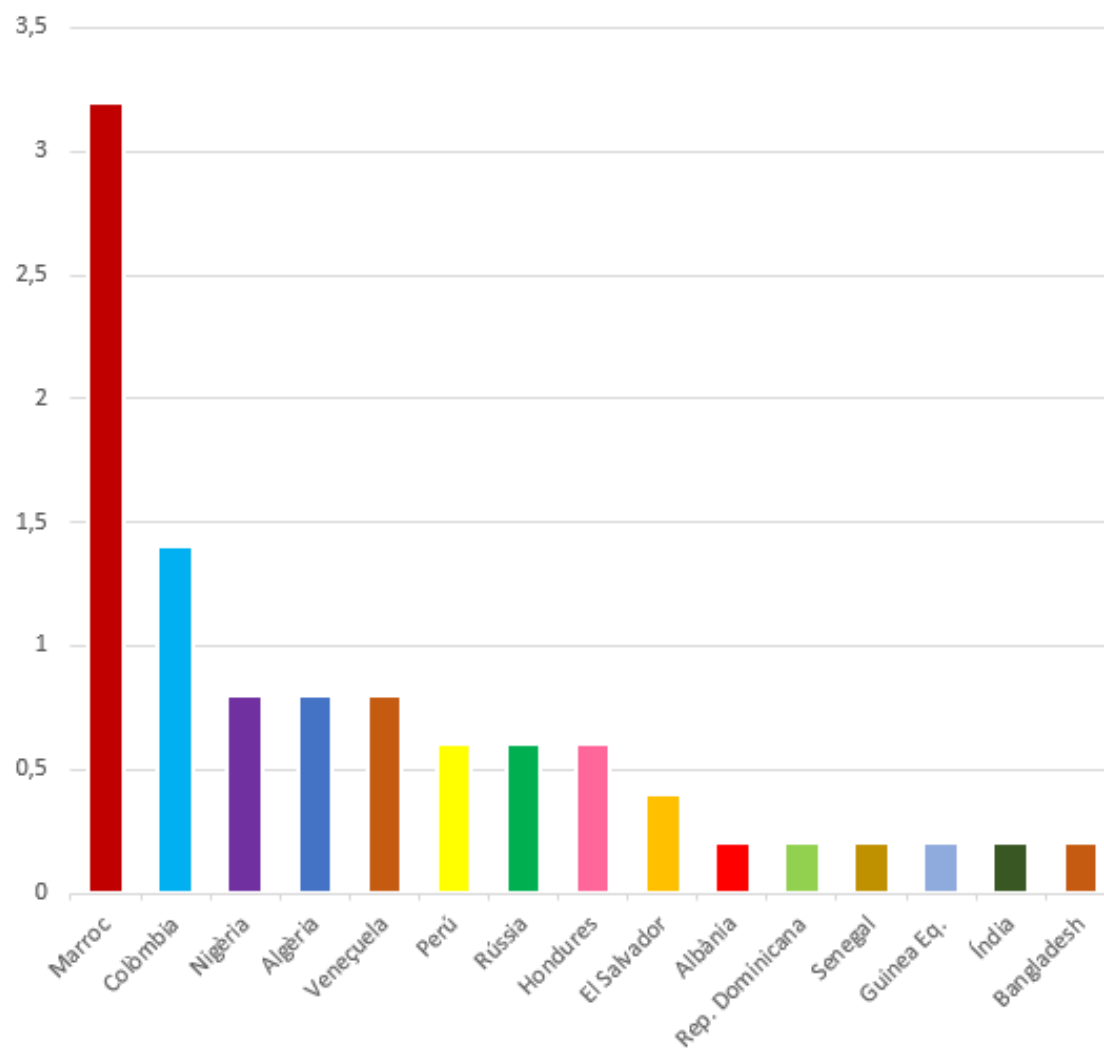
- ✓ L'objectiu del Programa *Ponts per l'Acollida* és el de facilitar a les dones participants la formació corresponent a l'obtenció del **Certificat del Servei de Primera Acollida**, d'utilitat en determinats processos d'estrangeria, com ara l'arrelament social, la modificació i/o renovació d'autoritzacions de residència, o per a l'adquisició de la nacionalitat.
- ✓ La formació *Ponts per l'Acollida*, adreçada a persones estrangeres migrades, a sol·licitants d'asil o de protecció subsidiària, a persones refugiades, apàtrides i retornades majors de 16 anys, que siguin sol·licitants del Servei de Primera Acollida, té una durada total de 120 hores, i la conformen els tres mòduls previstos a la **Llei 10/2010 del 7 de maig**, d'Acollida de les Persones Immigrades i de les Retornades a Catalunya:
 - Mòdul A: Competències lingüístiques bàsiques en català (90h)
 - Mòdul B: Coneixements laborals (15h)
 - Mòdul C: Coneixements de la societat catalana i el seu marc jurídic (15h)

**Algunes dades
quantitatives del programa**

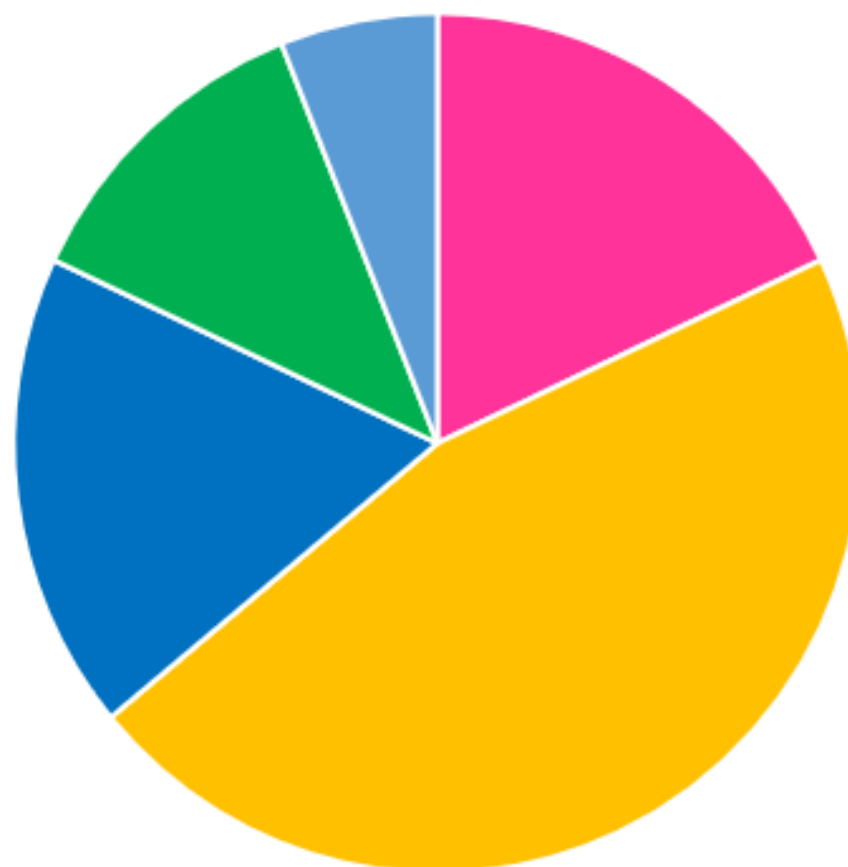
Països de procedència de les dones ateses

PAÍS DE PROCEDÈNCIA	Núm.	%
Marroc	17	32%
Colòmbia	7	14%
Nigèria	4	8%
Algèria	4	8%
Veneçuela	4	8%
Perú	3	6%
Rússia	3	6%
Hondures	2	4%
El Salvador	1	2
Albània	1	2
República Dominicana	1	2
Senegal	1	2
Guinea Equatorial	1	2
Índia	1	2
Bangladesh	1	2
TOTAL	51	100%

Edats de les dones ateses

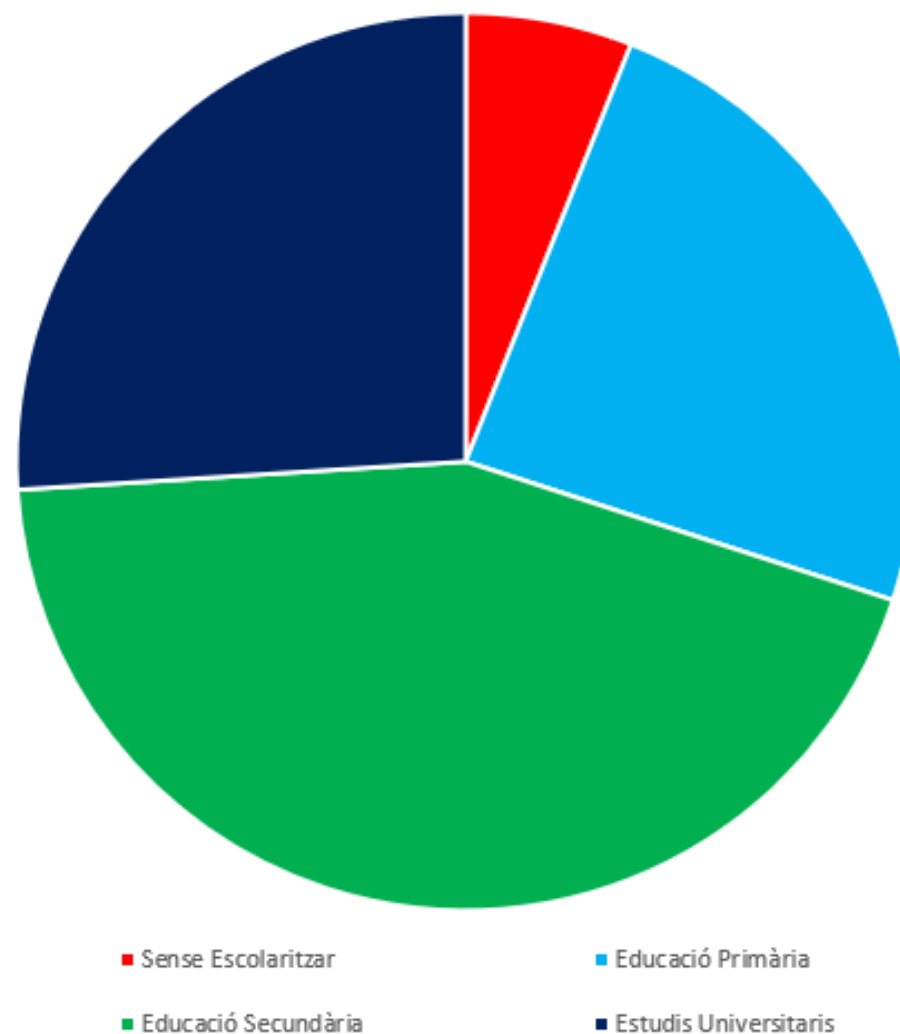
EDAT	Núm.	%
Menys de 20 anys	0	0%
Entre 20 i 29 anys	9	18%
Entre 30 i 39 anys	24	46%
Entre 40 i 49 anys	9	18%
Entre 50 i 59 anys	6	12%
60 anys o més	3	6%
TOTAL	51	100%

■ 20 - 29 anys ■ 30 - 39 anys ■ 40 - 49 anys ■ 50 - 59 anys ■ 60 anys o més

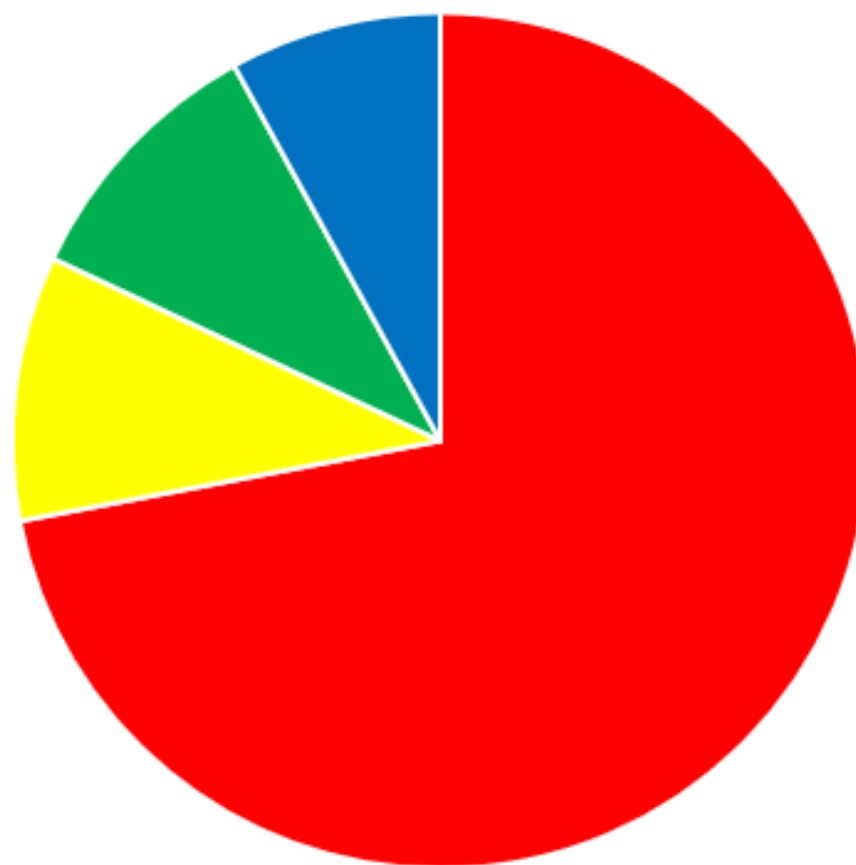
Formació acadèmica de les dones ateses

NIVELL D'ESTUDIS	Núm.	%
Sense Escolaritzar	3	6%
Educació Primària	12	24%
Educació Secundària	23	44%
Estudis Universitaris	13	26%
TOTAL	51	100%

Situació Administrativa de les dones ateses

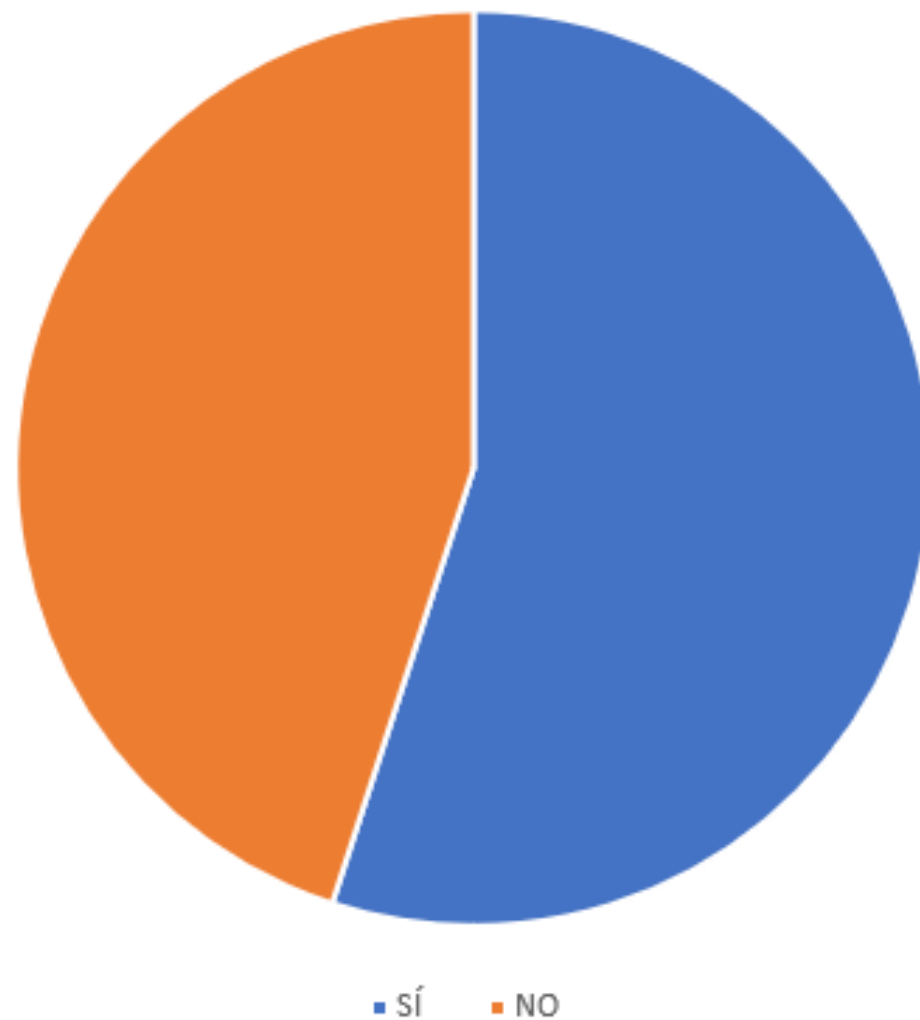
SITUACIÓ ADMINISTRATIVA	Núm.	%
Situació admin. irregular	37	72%
Irregularitat Sobrevinguda	5	10%
Demandant d'Asil	5	10%
Residència en tràmit (c. Exc.)	4	8%
TOTAL	51	100%

■ Irregular ■ Irreg. Sobrevinguda ■ Demandant Asil ■ Resid. En Tràmit

Dones amb filles i/o fills a càrrec

FILLS/ES A CÀRREC	Núm.	%
SÍ	28	55%
NO	23	45%
TOTAL	51	100%

Assistència i continuïtat de les dones participants

CONCEPTE	Núm.	%
Dones assistents provinents de la sessió grupal inicial	36	71%
Dones que s'incorporen al programa durant les dues primeres setmanes	6	12%
Dones que abandonen el programa	4	8%
Dones que assisteixen de manera regular	47	92%
Dones amb un percentatge d'assistència igual o superior al 75%	47	92%
Dones que obtenen el certificat del Mòdul A1 (90h)	47	92%
Dones que obtenen el certificat del Mòdul B (15h)	47	92%
Dones que obtenen el certificat del Mòdul C (15h)	47	92%
TOTAL DE DONES PARTICIPANTS	51	100%

Sortides de coneixement de l'entorn

Tallers formatius amb professionals

Visites culturals

SURT

SURT, FUNDACIÓ DE DONES
c/ Guàrdia 14, baixos, 08001 – Barcelona
Tel: 93.342.83.80 Fax: 93.342.83.81

Aina Sau
aina.sau@surt.org
www.surt.org